

MARIJAMPOLĖS SAV. MOKOLŲ PROGIMNAZIJS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Marijampolės sav. Mokolų progimnazijos (toliau – progimnazija) pedagoginių darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) - dokumentas, apibrėžiantis progimnazijos pedagogų etikos ir elgesio normas, vertybines nuostatas. Kodeksas parengtas vadovaujantis Pedagogų etikos kodekso, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu, reikalavimais.

2. Kodekse nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų (toliau – pedagogai) profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene. Kodeksas papildo mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, administracijos teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, progimnazijos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. **Apkalba** – apkalbėjimas, blogos kalbos, šmeižimas, tiesos iškraipymas.

4. **Etika** - tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

5. **Etikos normų pažeidimas** – elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, poelgis, veiksmas, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

6. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

7. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

8. **Familiarus elgesys** – per daug laisvas, nesivaržantis.

9. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

10. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

11. **Moralė** - tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

12. **Pedagogų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

13. **Privatus** – priklausantis atskiram asmeniui.

14. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

15. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

16. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

17. **Viešas** – visiems skirtas, visuomenės naudojamas; atviras, neslaptas.

18. **Viešieji visuomenės (valstybės) interesai** – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

III. KODEKSO TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PASKIRTIS

19. Kodekso tikslas – neetiško elgesio prevencija.

20. Kodekso paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas progimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį.

21. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

22. Formuoti mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ir administracijos darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą progimnazijos veikla.

23. Padėti įstaigos pedagogams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

24. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

24.1. pagarbos;

24.2. teisingumo;

24.3. žmogaus teisių pripažinimo;

24.4. atsakomybės;

24.5. sąžiningumo;

24.6. atidos ir solidarumo.

25. **Pagarbos principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

26. **Teisingumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

27. **Žmogaus teisių pripažinimo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

28. **Atsakomybės principas.** Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

29. **Sąžiningumo principas.** Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

30. **Atidos ir solidarumo principas.** Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

31. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, progimnazija, išsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už Kodekso reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama

progimnazijos savivaldos institucijų ir progimnazijos direktoriaus sudarytos etikos komisijos nuomonė.

V SKYRIUS PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

32. Pedagogai įsipareigoja aktyviai palaikyti progimnazijos siekius, puoselėti progimnazijos tradicijas, garbingai atstovauti progimnazijai, etiškai elgtis tiek progimnazijoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

33. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

34. Progimnazijos direktorius paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaduotojams. Pavaduotojas ugdymui teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pedagogams, išsamiai nagrinėja pedagogų ar moksleivių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus, užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus.

35. Pedagogas:

35.1. perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai. Gerbia žmogų, jo teises ir pareigas, progimnaziją, Valstybę ir jos institucijas. Nesitaiksto su netaktu ar žmogaus teises bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;

35.2. su ugdytiniais ir visais kitais bendruomenės nariais yra pagarbus, mandagus ir korektiškas, nekeliantis balso tono;

35.3. vienodai bendrauja su visais bendruomenės nariais nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

35.4. siekia tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu;

35.5. tarpusavio santykius grindžia kolegialumu, partneryste ir pagarba. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežemina kolegų;

35.6. geba nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ar iškilus konfliktinėms situacijoms;

35.7. vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti;

35.8. vengia nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauja negarbinguose sandoriuose, neslepia visiems mokytojams skirtos informacijos, neeskaluoja smulkmeniškų konfliktų bei intrigų;

35.9. supranta, kad kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose pedagogų diskusijose;

35.10. elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose. Išklauso visų pusių argumentus ir ieško objektyviausio sprendimo;

35.11. neviešina savo ir viešai neaptarinėja konfidencialios informacijos apie kolegas (darbo užmokesčio, kompetencijų, asmeninių reikalų ir asmeninių savybių, elgesio, gyvenimo būdo, aprangos) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

35.12. tausoja ir atsakingai naudoja progimnazijos turtą, ypač dirbdamas ne savo kabinete, medžiaginius išteklius, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdydamas įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

36. Pedagogas su ugdytiniais:

36.1. remiasi abipuse pagarba. Mokytojas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams; pedagogo etiką pažeidžia nekultūringa kalba, necenzūrinių žodžių ir keiksmažodžių vartojimas;

36.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti

kitiems;

36.3. vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją;

36.4. siekia objektyvumo ir teisingumo vertindamas mokinių pasiekimus. Su vertinimo sistema kiekvieno dalyko mokytojas privalo savo mokinius ir tėvus supažindinti (geriausiai elektroniniu būdu, padiktuoti į sąsiuvinius ar kitu tinkamu būdu) mokslo metų pradžioje, o apie pakeitimus mokinius būtina informuoti prieš darbo vertinimą. Vertinimo pagrindimas ir klaidų paaiškinimas būtinas po kiekvieno darbo, kurį mokiniai atsiskaito;

36.5. elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti mokinio ar ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

36.6. nepiktinaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

36.7. yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės naudoti indoktrinaciją, prinesdamas ugdytiniams savo pažiūras.

37. Pedagogas ir administracija:

37.1. ugdymo įstaiga remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;

37.2. intrigos, užsitęsę konfliktai ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo progimnazijai atlikti savo tiesiogines funkcijas. Ugdymo įstaigoje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti;

37.3. progimnazijos administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais, tartis ir susitarti. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus;

37.4. pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu;

37.5. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais;

37.6. progimnazijos vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pedagogai, siekiantys aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniškumo ar paklusnumo administracijos vadovui;

37.7. pedagogai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią jų ir įstaigos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai įstaigoje priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

38. Pedagogas bendraudamas su mokinių tėvais ir globėjais:

38.1. konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus;

38.2. saugo vaikų patikėtą nuomonę apie savo tėvus arba globėjus, o tėvų arba globėjų – apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus iš tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą;

38.3. santykiai su tėvais neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

38.4. santykiams su ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų bei globėjų parama progimnazijai.

39. Akademinė ir žodžio laisvė. Pedagogas:

39.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

39.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės;

39.3. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

39.4. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams progimnazijos reikalams.

VI SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

40. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

41. Priimtas Kodeksas skelbiamas viešai progimnazijos interneto puslapyje.

42. Progimnazijos pedagogai privalo vadovautis šiuo Kodeksu. Laikytis jo reikalavimų – kiekvieno pedagogo pareiga ir garbės reikalas.

43. Kodeksas, priimtas kaip progimnazijos pedagogų bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

44. Pedagogų etikos pažeidimus išnagrinėja ir įvertina progimnazijos direktoriaus sudaryta etikos komisija (toliau – EK), susidedanti iš 3 progimnazijos darbuotojų (pedagogų, mokinio pagalbos specialistų), išrinktų Mokytojų tarybos posėdyje balsavimu.

45. Etikos komisija (EK):

45.1. EK savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu EK darbo reglamentu. Reglamentas parengiamas išrinktos komisijos.

45.2. Už etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikomos moralinio poveikio priemonės: išvadų pateikimas direktoriui raštu siūlant - pareikšti pastabą, įspėjimą. Etikos kodekso priežiūrą vykdančios EK sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojantis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai įgyti bei kitais atvejais.

45.3. EK negali numatyti visų kodekso pažeidimo atvejų, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su EK pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

46. Kodekso nuostatų pažeidimų nagrinėjimo tvarka:

46.1. gavusi raštišką informaciją iš pedagogo apie Kodekso nuostatų pažeidimą, EK turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.

46.2. EK nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas.

46.3. EK nutarimai priimami balsuojant.

46.4. Su EK sprendimais supažindinami bendruomenės nariai, pažeidę progimnazijos EK nuostatas.

47. Konfliktinių situacijų sprendimo seka:

47.1. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp bendruomenės narių (pedagogų, mokinių ar jų teisėtų atstovų, kitų gimnazijos darbuotojų), abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į progimnazijos Etikos komisiją. Prieš pradėdant nagrinėti konfliktą, abi pusės kviečiamos į pokalbį su EK nariais.

47.2. Etikos komisija per 5 darbo dienas išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

47.3. Su Etikos komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios pusės, siekiama susitaikymo.

SUDERINTA

Marijampolės sav. Mokolų progimnazijos

Mokytojų tarybos 2022-02-24

posėdžio protokolo Nr. V2-2 nutarimu.